

Wymagania edukacyjne - klasa II

Edukacja polonistyczna

1. Osiągnięcia w zakresie słuchania:

- obdarza uwagę rówieśników i dorosłych,
- słucha wypowiedzi nauczyciela, rówieśników i innych osób w różnych codziennych sytuacjach, okazuje szacunek wypowiadającej się osobie,
- wykonuje proste zadania według usłyszanej instrukcji, podawanej przez nauczyciela etapowo,
- zadaje pytania w sytuacji braku zrozumienia słuchanej wypowiedzi,
- słucha z uwagą tekstów czytanych przez nauczyciela,
- słucha uważnie i z powagą wypowiedzi osób podczas uroczystości, koncertów, obchodów świąt narodowych i innych zdarzeń kulturalnych,
- przejawia w powyższych wydarzeniach zachowania adekwatne do sytuacji
- słucha wypowiedzi innych i najczęściej czeka na swoją kolej, aby się wypowiedzieć,
- potrafi na ogół panować nad chęcią nagłego wypowiadania się, szczególnie w momencie wykazywania tej potrzeby przez drugą osobę.

2. Osiągnięcia w zakresie mówienia:

- mówi na tematy związane z życiem rodzinnym, szkolnym oraz inspirowane literaturą,
- wypowiada się, stosując adekwatne do sytuacji wybrane techniki języka mówionego: pauzy, zmianę intonacji,
- formułuje pytania, dotyczące sytuacji zadaniowych, wypowiedzi ustnych nauczyciela, uczniów lub innych osób z otoczenia,
- wypowiada się w formie uporządkowanej na tematy związane z przeżyciami, zadaniem, sytuacjami szkolnymi, lekturą, wydarzeniami kulturalnymi,
- wypowiada się na temat ilustracji, opowiada treść historyjek obrazkowych, dostrzegając związki przyczynowo-skutkowe,
- systematycznie wzbogaca słownictwo czynne,
- odpowiada na pytania dotyczące przeczytanych tekstów, ilustracji,
- nadaje znaczenie i tytuł obrazom,
- składa ustne sprawozdanie z wykonanej pracy,
- recytuje z pamięci krótkie rymowanki, wiersze, piosenki,
- dobiera stosowną formę komunikacji werbalnej i własnego zachowania, wyrażającą empatię i szacunek do rozmówcy
- dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno,
- nazywa czynności, sytuacje, doświadczenia,
- wykonuje eksperymenty językowe
- uczestniczy w zabawie teatralnej, rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie,
- ilustruje mimiką, gestem i ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślnego.

3. Osiągnięcia w zakresie czytania:

- odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne, napisy,
- porządkuje we właściwej kolejności ilustracje historyjek obrazkowych,
- uzupełnia brakującą ilustrację historyjki obrazkowej,

- czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z wyrazów opracowanych w czasie zajęć, dotyczące rzeczywistych doświadczeń dzieci i ich oczekiwań poznawczych,
- czyta poprawnie na głos teksty zbudowane z nowych wyrazów,
- czyta i rozumie krótkie teksty informacyjne złożone z 2-3 zdań,
- czyta w skupieniu po cichu i rozumie krótkie teksty drukowane oraz zapisane samodzielnie w zeszycie,
- wyodrębnia postacie i zdarzenia w tekstach do nauki czytania i krótkich tekstach literackich,
- ustala kolejność zdarzeń,
- wskazuje cechy i ocenia bohaterów, uzasadnia ocenę bohaterów,
- określa nastrój w przeczytanym utworze,
- wyszukuje w tekstach fragmenty będące odpowiedzią na sformułowane przez nauczyciela pytanie,
- wyszukuje w tekstach fragmenty określone przez nauczyciela, a także wg niego najpiękniejsze, najważniejsze, trudne do zrozumienia,
- odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości, byty rzeczywiste od medialnych, byty realistyczne od fikcyjnych,
- komponuje początek i zakończenie tekstu na podstawie ilustracji,
- wyróżnia w czytanych utworach literackich zdania opisujące bohatera,
- czyta książki wskazane przez nauczyciela oraz samodzielnie wybrane.

4. Osiągnięcia w zakresie pisania:

- dba o estetykę i poprawność graficzną odręcznego pisma,
- rozmieszcza poprawnie tekst ciągły na stronie zeszytu,
- przepisuje wyrazy i proste, krótkie zdania,
- przestrzega poprawności ortograficznej w wyrazach poznanych i opracowanych podczas zajęć,
- pisze czytelnie i płynnie zdania i tekst ciągły,
- pisze poprawnie z pamięci i ze słuchu wyrazy i krótkie, proste zdania,
- stosuje poprawnie znaki interpunkcyjne na końcu zdania i przecinki przy wyliczaniu,
- zapisuje poznane i najczęściej stosowane skróty, w tym skróty matematyczne,
- porządkuje i zapisuje wyrazy w kolejności alfabetycznej wg pierwszej litery,
- pisze wielką literą imiona, nazwiska, nazwy miast, rzek, ulic, tytuły utworów i książek,
- pisze poprawnie z pamięci opracowane wyrazy z „ó”, „rz” niewymiennymi, wyrazy z „ż”, „h”, i „ch”,
- pisze poprawnie wyrazy z utratą dźwięczności, których pisownię wyjaśnia zapis innych form tych wyrazów lub ich zapis w liczbie mnogiej,
- pisze poprawnie wyrazy ze spółgłoskami miękkimi przed samogłoską (wskazuje sylaby/cząstki wyrazowe ze spółgłoską miękką przed samogłoską),
- wyszukuje w tekście wyrazy z określoną trudnością ortograficzną,
- zna zasadę pisowni wyrazów z „ó” wymiennym na „o”,
- zna zasadę pisowni „rz” wymiennego na „r”,
- zna zasadę pisowni wyrazów z końcówkami „-ów, -ówka”,
- zna zasadę pisowni wyrazów z „rz” po spółgłoskach,
- zna wyjątek w pisowni „sz” po spółgłoskach: pszczoła,

- zna zasadę pisowni „u” na końcu wyrazów,
- pisze poprawnie wyrażenia przymikowe: nad, pod, obok, w, za, przy, przed,
- pisze samodzielnie kilka zdań na podany temat,
- pisze życzenia, zaproszenie, list, ogłoszenie,
- zapisuje wielką literą adres nadawcy i odbiorcy listu,
- pisze krótkie teksty, wykorzystując aplikacje komputerowe,
- układa i zapisuje zdarzenia we właściwej kolejności,
- pisze poprawną kilkuzdaniową wypowiedź na podany lub na swobodny temat,
- w wypowiedziach pisemnych stosuje bogate słownictwo,
- przekształca zdania oznajmujące na zdania pytające (bez terminów),
- rozwija zdania oznajmujące,
- pod kierunkiem nauczyciela redaguje i pisze w różnych formach: wypowiedź kilkuzdaniową - opis, życzenia, zaproszenie, list.

5. Osiągnięcia w zakresie kształcenia językowego:

- wyróżnia w wypowiedziach zdania, w zdaniach wyrazy, w wyrazach sylaby oraz głoski; różnicuje głoski na samogłoski i spółgłoski,
- posługuje się ze zrozumieniem pojęciami: samogłoska, spółgłoska, dwuznak, spółgłoska miękka,
- rozpoznaje zdania oznajmujące i pytające w wypowiedziach ustnych i pisemnych,
- przekształca zdania oznajmujące w pytania i odwrotnie oraz zdania pojedyncze w złożone,
- rozróżnia rzeczowniki i czasowniki (wprowadzenie pojęć),
- wskazuje najważniejsze wyrazy w zdaniach oznajmujących (podmiot i orzeczenie, bez terminów),
- rozróżnia rzeczowniki i czasowniki oraz nazywa te części mowy,
- rozpoznaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym i wyrazy pokrewne,
- gromadzi słownictwo wokół danego tematu,
- gromadzi wyrazy/skojarzenia z podanym wyrazem,
- łączy w pary i tworzy pary wyrazów o znaczeniu przeciwnym (różne części mowy),
- zna wyrazy dźwiękonaśladowcze,
- tworzy rodzin wyrazów (wprowadzenie pojęcia),
- używa wyrazów bliskoznacznych,
- zna wyrazy o różnym znaczeniu i takim samym brzmieniu (homonimy) np. zamek - budowla, w drzwiach oraz wyrazy o innym znaczeniu, innej pisowni (homofony) np. morze, może,
- tworzy rymy,
- tworzy wyrazy miłe i nieprzyjemne (kot, kotek, kocur, kocisko; pies, psina, psisko; ptak, ptaszek, ptaszysko itp.),
- zna znaczenie porównań, np. chytry jak lis, pracowity jak mrówka, uparty jak osioł, brudny jak świnia, dumny jak paw,
- zna znaczenie przenośne niektórych stałych związków frazeologicznych i przysłów,
- łączy wyrazy w wypowiedzenia i poprawnie formułuje zdanie pojedyncze,
- określa, który tekst jest zagadką, listem, życzeniami, zaproszeniem, ogłoszeniem, opisem.

6. Osiągnięcia w zakresie samokształcenia:

- podejmuje próby zapisu nowych samodzielnie poznanych wyrazów i sprawdza poprawność ich zapisu w słowniku ortograficznym,
- korzysta z różnych źródeł informacji, np. atlasów, czasopism dla dzieci, słowników i encyklopedii, zasobów Internetu, rozwija swoje zainteresowania,
- wykorzystuje nabyte umiejętności do eksploracji świata,
- wybiera charakterystyczne dla siebie strategie uczenia się.

Edukacja matematyczna

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia stosunków przestrzennych i cech wielkościowych:

- klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy,
 - dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym,
 - nazywa dni tygodnia i miesiące w roku,
 - orientuje się, do czego służy kalendarz i potrafi z niego korzystać,
 - wykonuje obliczenia pieniężne, rozróżnia nominały na banknotach i monetach, wskazuje różnice w ich sile nabywczej,
 - zna będące w obiegu monety i banknoty (1 zł, 2 zł, 5 zł, 10 zł, 20 zł, 50 zł, 100 zł, 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr), wie, że 1 zł to 100 gr,
 - odczytuje pełne godziny na zegarze ze wskazówkami,
 - wykonuje proste obliczenia dotyczące czasu,
 - waży przedmioty, różnicuje przedmioty lżejsze i cięższe,
 - używa określenia kilogram, wykonuje łatwe obliczenia dotyczące jednostki kg,
 - wie, że towar w sklepie jest pakowany wg wag,
 - odmierza płyny kubkiem i miarką litrową, używa określenia „litr”,
 - porównuje ilości płynów, przelewając je, wskazuje więcej, mniej, tyle samo,
 - rozumie, co to jest dług, radzi sobie w sytuacjach kupna i sprzedaży,
 - układa i rozwiązuje proste zadania z treścią o kupowaniu i płaceniu,
 - liczy pieniądze na zbiorach zastępczych,
 - dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej,
 - dzieli na dwie i cztery równe części np. kartkę papieru, czekoladę, używa pojęcia – połowa,
 - wykorzystuje warcaby i szachy oraz inne gry planszowe do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad,
 - przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne.
- #### **2. Osiągnięcia w zakresie rozumienia liczb i ich własności:**
- sprawnie liczy obiekty (dostrzega regularność dziesiętkowego systemu liczenia)
 - zapisuje liczby cyframi (zakres do 100) i setkami do 1000,
 - rozumie pojęcie liczby w aspekcie głównym, porządkowym i miarowym,
 - liczy (w przód i wstecz) po jeden, po kilka, po dziesięć od zera lub wybranej liczby w zakresie 100 oraz bez ograniczania zakresu zgodnie z indywidualnymi możliwościami,
 - liczy setkami w zakresie 1000,
 - rozumie znaczenie cyfry zapisanej w miejscu jedności, dziesiątek, setek,

- rozpoznaje wskazuje liczby parzyste i nieparzyste,
- porównuje liczby, porównuje sumy i różnice stosuje znaki $<$, $>$, $=$,
- porządkuje liczby od najmniejszej do największej i odwrotnie,
- rozumie sformułowania typu: liczba o 7 większa, liczba o 10 mniejsza.

3. Osiągnięcia w zakresie posługiwania się liczbami:

- sprawnie dodaje i odejmuje liczby w zakresie 20, poprawnie zapisuje działania,
- dodaje do podanej liczby w pamięci i od podanej liczby odejmuje w pamięci liczbę jednocyfrową, liczbę 10 oraz wielokrotności 10 (w prostszych przykładach) w zakresie 100 i setki w zakresie 1000,
- biegle mnoży i dzieli w zakresie 30 i przez 5 i 10 w zakresie 100,
- zna iloczyny i ilorazy liczb w zakresie 50,
- opracowuje własną strategię obliczeń, poprawnie zapisuje przeprowadzone obliczenia,
- posługuje się znakiem równości, znakami czterech podstawowych działań,
- wyjaśnia istotę działań matematycznych – dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia oraz związki między nimi,
- korzysta intuicyjnie z własności działań,
- dodaje liczby dwucyfrowe typu $32 + 24$ i odpowiednie przypadki odejmowania, zapisując w razie potrzeby częściowe wyniki działań lub wykonując działania w pamięci, od razu podaje wynik,
- zna terminy: składniki, suma, odjemna, odjemnik, różnica,
- dodaje i odejmuje kilka liczb,
- oblicza sumy i różnice zapisane nietypowo (w trójkątach, piramidach, tabelkach, kwadratach magicznych,
- wyznacza sumy i różnice w formie czynnościowej (w miarę indywidualnych możliwości bez ograniczania zakresu liczbowego),
- ilustruje mnożenie i dzielenie,
- wykorzystuje liczby do wykonania pomiaru długości, boków figur geometrycznych, długości, szerokości, wysokości np. grzbietu książki oraz pomiaru pojemności, masy, używając określeń: cięższy, lżejszy, kilogram, dekagram, gram, metr, centymetr, kilometr, zapisuje wyniki pomiarów w postaci wyrażeń dwumianowanych (bez zamiany jednostek),
- oblicza niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę),
- rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę),
- ilustruje formuły działań na grafach i w tabelach, oblicza je,
- porównuje, dodaje i odejmuje pełne setki w zakresie 1000.

4. Osiągnięcia w zakresie czytania tekstów matematycznych:

- analizuje i rozwiązuje zadania matematyczne wyrażone w konkretnych sytuacjach, na rysunkach, diagramach, tabelkach lub w słownie podanej treści,
- dostrzega problem matematyczny oraz tworzy własną strategię jego rozwiązania, odpowiednią do warunków zadania; opisuje rozwiązanie za pomocą działań, równości z okienkiem, rysunku lub w inny wybrany przez siebie sposób np. diagramie,
- zapisuje rozwiązanie zadania przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji,
- rozwiązuje, układa i przekształca łatwe zadania jednodziałaniowe,

- rozwiązuje zadania złożone łańcuchowo,
- rozwiązuje zadania złożone niełańcuchowo, pomagając sobie rysunkiem, liczmanami,
- umie rozwiązywać zadania tekstowe na porównywanie różnicowe etapami (z dodatkowymi pytaniami),
- rozwiązuje zadania typu logicznego,
- rozwiązuje zadania nietypowe i celowo źle sformułowane,
- układa treść zadań do ilustracji i działania,
- zapisuje odpowiedź, układa pytanie do zadania,
- tworzy łamigłówki matematyczne, wykorzystuje w tym procesie własną aktywność artystyczną, techniczną, konstrukcyjną,
- wybrane działania realizuje za pomocą prostych aplikacji komputerowych.

5. Osiągnięcia w zakresie rozumienia pojęć geometrycznych:

- rozpoznaje figury geometryczne położone nietypowo,
- układa figury z patyczków, z gumy do skakania oraz na geoplanie,
- klasyfikuje figury według podanych cech,
- dostrzega i kontynuuje powtarzające się sekwencje,
- układa rytmy z przedmiotów, klocków i modeli figur,
- kreśli przy linijce odcinki o podanej długości i łamane,
- rysuje odręcznie prostokąty, (w tym kwadraty) wykorzystując sieć kwadratową,
- rysuje figury geometryczne na sieci kwadratowej w powiększeniu i pomniejszeniu,
- mierzy długości odcinków, boków figur geometrycznych, szerokość i wysokość przedmiotów, posługuje się linijką,
- podaje wynik pomiaru, posługując się jednostkami długości: centymetr, metr,
- porównuje długości obiektów i określa je, stosując jednostki: centymetr, metr,
- wie, że 100 cm to metr,
- stosuje w praktyce jednostkę długości: kilometr,
- rysuje odcinki o podanej długości, rysuje prostokąty (w tym kwadraty), trójkąty,
- dokonuje prostych obliczeń dotyczących miar długości (bez zamiany jednostek)
- dostrzega symetrię w środowisku przyrodniczym, w sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka obecnych w otoczeniu.

6. Osiągnięcia w zakresie stosowania matematyki w sytuacjach życiowych oraz w innych obszarach edukacji:

- klasyfikuje obiekty i różne elementy środowiska społeczno-przyrodniczego z uwagi na wyodrębnione cechy,
- dostrzega rytm w środowisku przyrodniczym, sztuce użytkowej i innych wytworach człowieka, obecnych w środowisku dziecka,
- dzieli na dwie części np. kartkę papieru, czekoladę, używa pojęcia połowa,
- odmierza płyny kubkiem i miarką litrową,
- manipulacyjnie (przelewanie) porównuje ilości płynów, wskazuje więcej, mniej, tyle samo,
- używa określeń: litr, pół litra,
- dokonuje prostych obliczeń ilości płynów w różnych sytuacjach praktycznych i w prostych zadaniach tekstowych,

- odczytuje godziny na zegarze ze wskazówkami oraz elektronicznym (wyświetlającym cyfry w systemie 24-godzinny),
- zna pojęcia: doba, godzina, pół godziny, kwadrans, minuta,
- wykonuje proste obliczenia zegarowe w obrębie godzin i minut,
- oblicza upływ czasu z użyciem jednostek: pół godziny, kwadrans,
- odczytuje czas na zegarze w ramach czasowych zajęć szkolnych i obowiązków domowych, rozpoznaje minuty na zegarze,
- wie, że godzina to 60 minut, a 24 godziny to doba,
- posługuje się stoperem, aplikacjami telefonu, tabletu, komputera,
- waży przedmioty, używa określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram,
- różnicuje przedmioty lżejsze i cięższe,
- umie wykonać łatwe obliczenia, używając tych miar (bez zamiany jednostek),
- poznaje zależność $1 \text{ kg} = 100 \text{ dag}$,
- wie, że towar w sklepie pakowany jest między innymi według wagi,
- mierzy temperaturę za pomocą termometru oraz odczytuje ją,
- nazywa dni tygodnia i miesiące w roku,
- orientuje się, do czego służy kalendarz, i potrafi z niego korzystać,
- odczytuje, podaje i zapisuje wybrane daty np. swojego urodzenia lub datę bieżącą,
- odczytuje oraz zapisuje znaki rzymskie w zakresie I-XII,
- wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych,
- wykonuje obliczenia pieniężne,
- zna będące w obiegu monety i banknoty (1 zł, 2 zł, 5 zł, 10 zł, 20 zł, 50 zł, 100 zł, 1 gr, 2 gr, 5 gr, 10 gr, 20 gr, 50 gr), wie, że 1 zł to 100 gr,
- zna wartość nabywczą pieniędzy, rozumie pojęcie długu i konieczność jego spłaty,
- radzi sobie w sytuacjach kupna i sprzedaży,
- układa i rozwiązuje proste zadania z treścią o kupowaniu i płaceniu,
- dokonuje obliczeń szacunkowych w różnych sytuacjach życiowych,
- oblicza, wyznacza cenę na podstawie kosztów zakupu,
- wykorzystuje warcaby i szachy oraz inne gry planszowe lub logiczne do rozwijania umiejętności myślenia strategicznego, logicznego, rozumienia zasad,
- przekształca gry, tworząc własne strategie i zasady organizacyjne,
- wykorzystuje nabyte umiejętności do rozwiązywania problemów, działań twórczych i eksploracji świata, dbając o własny rozwój i tworząc indywidualne strategie uczenia się.

Edukacja społeczna

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego:

- identyfikuje się z grupą społeczną do której należy: rodziną i klasą, a także narodem,
- poznaje i respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach,
- uczestniczy w szkolnych wydarzeniach i uroczystościach,
- wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki,
- wymienia własne prawa i obowiązki jako członka rodziny i ucznia, stara się przestrzegać ich i stosować je w codziennym życiu,
- przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad,

- ocenia postępowanie swoje i innych osób odnosząc się do poznanych wartości takich jak: godność, honor, sprawiedliwość, obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszanie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne, respektowane przez środowisko szkolne,
- stosuje formy grzecznościowe w stosunku do dorosłych, w uprzejmy sposób zwraca się do kolegów, okazuje swoim bliskim miłość i przywiązanie,
- stara się być sprawiedliwym i prawdomównym, stara się przeciwdziałać kłamstwu i obmowie,
- wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich, stara się dzielić z potrzebującymi,
- wie, że warto być odważnym zwłaszcza jeśli krzywdzeni są słabsi,
- przedstawia siebie i grupę, do której należy – swoją rodzinę, klasę,
- zna podstawowe relacje rodzinne między najbliższym,
- zapisuje swój adres, zawód rodziców i innych wybranych członków rodziny,
- posługuje się tymi danymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób, dla bezpieczeństwa własnego jest powściągliwy w używaniu danych osobistych w sytuacjach nowych i wirtualnych,
- rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, np. drużyny i kluby sportowe,
- stosuje we właściwej sytuacji słowa: porozumienie, umowa,
- uczestniczy w wyborach do klasowego samorządu uczniowskiego,
- wymienia przykłady stowarzyszeń powstałych w efekcie porozumień i umów grup społecznych, w tym stowarzyszenia pomocy osobom niepełnosprawnym, a także stowarzyszenia dużych grup społecznych, jak miasta i państwa, Unia Europejska,
- nazywa wybrane narodowości,
- jest tolerancyjny – wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa (bez względu na miejsce urodzenia, kolor skóry, wyznawaną religię czy status materialny),
- przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt i tradycji w swoim regionie oraz w Małopolsce (w okolicach Krakowa, Zakopanego),
- wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się, w tym przyjmując rolę lidera zespołu, współpracuje z innymi w różnych sytuacjach życiowych,
- jest uczynny i uprzejmy wobec innych, nawet jeśli różnią się od niego pod względem sytuacji materialnej czy zwyczajów,
- wie, że wynagrodzenie otrzymuje się za pracę i że ludzie mają różną sytuację materialną,
- wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych, należy dostosowywać własne oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny,
- w sytuacjach codziennych niesie pomoc potrzebującym, szczególnie osobom starszym i niepełnosprawnym.

2. Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym:

- wyjaśnia związek legendy z powstaniem godła i barw narodowych,
- opowiada wybrane polskie legendy związane m.in. z Wisłą, Krakowem, Warszawą, powstaniem nazw wybranych miejscowości,
- zna pełną nazwę swojej ojczyzny,

- rozpoznaje symbole narodowe: herb, godło i flagę Polski, hymn Polski oraz wybrane stroje ludowe (krakowski, góralski),
- opowiada o przygotowaniach do świąt państwowych (w tym 11 Listopada oraz 1 Listopada) i w miarę możliwości w nich uczestniczy,
- wykonuje chorągiewkę lub kokardę narodową,
- zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.,
- wie, kiedy zakładamy stroje w barwach narodowych,
- wymienia nazwy dawnych stolic Polski (Gniezno, Kraków),
- wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich,
- opisuje znaczenie dorobku minionych epok w życiu człowieka, jest świadomy, iż stosuje w swej aktywności ten dorobek, np. cyfry arabskie i rzymskie,
- podaje przykłady zmian, które zaszły w świecie w ciągu ostatnich stu lat,
- opowiada, w jaki sposób na przestrzeni wieków zmieniały się sposoby oświetlania i ogrzewania domów, porozumiewania się, ubierania, transportu,
- podaje przykłady dawnych zawodów i opisuje je (m.in. dorożkarz, garncarz, kowal, rymarz, bednarz),
- potrafi podzielić wybrane obiekty na zabytkowe i współcześnie wybudowane na przykładzie Warszawy,
- opowiada historię własnej rodziny, przedstawia jej tradycje,
- przedstawia wybrane postacie i prezentuje ciekawostki o wielkich Polakach, w tym o Fryderyku Chopinie, Mikołaju Koperniku.

Edukacja przyrodnicza

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska przyrodniczego:

- rozpoznaje w swoim otoczeniu wybrane gatunki roślin i zwierząt, w tym chronione, typowe dla różnych krajobrazów Polski
- rozpoznaje i wyróżnia wybrane cechy ekosystemów: lasu, pola, łąki, a także sadu, ogrodu i parku,
- wymienia przykłady spotykanych w nich gatunków i podstawowych zależności między nimi (np. czym żywią się zwierzęta, jakie mają schronienia),
- rozpoznaje wybrane zwierzęta i rośliny, których w naturalnych warunkach nie spotyka w polskim środowisku przyrodniczym, w tym opisuje przyrodę terenów okołobiegunowych, wymienia przykłady zwierząt związanych z innymi kontynentami,
- rozpoznaje wybrane, popularne gatunki hodowlane,
- wie, w jaki sposób warunki konieczne do rozwoju roślin, są zaspokajane w hodowlach (m.in. porównuje ze sobą piasek i ziemię z ogrodu),
- prowadzi proste hodowle roślin,
- przedstawia zasady opieki nad zwierzętami domowymi, hodowlanymi i innymi,
- potrafi opowiedzieć o pracach prowadzonych przez człowieka w gospodarstwie rolnym, na polu, w ogrodzie i na łące w kolejnych porach roku,
- wymienia nazwy gatunków hodowanych i uprawianych w Polsce m.in. podaje przykłady drzew i krzewów owocowych, zbóż, ziół leczniczych, warzyw o jadalnych łodygach, korzeniach itd.,
- wymienia przykłady szkodników i szprymierzeńców ogrodnika.,

- wie, jakie korzyści czerpie człowiek z uprawy roślin i hodowli zwierząt m.in. łączy produkty z gatunkiem, dzięki któremu je otrzymujemy, wymienia przykłady sytuacji, w których zwierzęta (psy, konie) pomagają człowiekowi,
 - zna podstawowe elementy budowy oraz funkcjonowania roślin (m.in. drzewa, krzewy, zielne) i zwierząt (zwłaszcza ssaków, ptaków i owadów),
 - przy pomocy nauczyciela odszukuje w różnych dostępnych zasobach informacje dotyczące środowiska przyrodniczego, potrzebne do wykonania ćwiczenia,
 - opisuje zmiany zachodzące w przyrodzie podczas pór roku oraz doby m.in. zna sposoby przystosowywania się zwierząt do zmieniających się warunków (odloty i przyloty ptaków itd.), umie powiązać kolejne fazy rozwoju roślin z porami roku (w tym rozwój kwiatów i owoców),
 - opisuje życie człowieka w konkretnych porach roku (sposób dbania o siebie, prace w gospodarstwie, formy odpoczynku),
 - wie, jakie są warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt,
 - przy pomocy nauczyciela planuje, samodzielnie wykonuje proste obserwacje, doświadczenia i eksperymenty dotyczące obiektów i zjawisk przyrodniczych,
 - tworzy notatki z obserwacji,
 - gromadzi i zabezpiecza zbiory przyrodnicze według wskazówek nauczyciela
 - podejmuje próbę wyjaśnienia istoty obserwowanych zjawisk według procesu przyczynowo-skutkowego i czasowego,
 - chroni przyrodę (nie śmieci, szanuje rośliny, pomaga zwierzętom przetrwać zimę itd.),
 - zna wybrane zagrożenia dla środowiska ze strony człowieka (spalanie śmieci, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów itd.),
 - wie o istnieniu wybranych form ochrony przyrody (ochrona gatunkowa, Parki Narodowe, pomniki przyrody),
 - segreguje odpady, stosuje opakowania przyjazne środowisku i oszczędza wodę,
 - ma świadomość przyczyn i skutków takiego postępowania,
 - wyjaśnia słowo recykling, wymienia przykłady, co może powstać po przetworzeniu makulatury i innych odpadów,
 - projektuje zabawkę lub urządzenie wykonane przy użyciu odpadów.
- #### **2. Osiągnięcia w zakresie funkcji życiowych człowieka, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i odpoczynku:**
- opisuje zawód oraz inne zajęcia wykonywane przez rodziców,
 - ma świadomość czym zajmują się osoby pracujące w szkole oraz w służbach mundurowych i medycznych (policjant, strażak, lekarz, weterynarz), a także w innych wybranych zawodach (pilot, kelner, fryzjerka),
 - przedstawia charakterystykę wybranych zajęć i zawodów użyteczności publicznej,
 - w sytuacji zagrożenia wie, do kogo może się zwrócić o pomoc,
 - zna numery alarmowe telefonów: pogotowia, policji, straży pożarnej i numer alarmowy 112,
 - posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia,
 - dba o higienę oraz estetykę własną oraz otoczenia, również w trakcie nauki,

- opisuje na czym polega zdrowy styl życia (ruch – w tym na świeżym powietrzu, higiena – również jamy ustnej, prawidłowe odżywianie, odpoczynek),
- ma świadomość konieczności słuchania wskazówek lekarza i stomatologa,
- zna podstawowe zasady zapobiegania chorobom zakaźnym i przeziębieniom, potrafi wymienić niepokojące objawy mogące świadczyć o chorobie,
- zna podstawowe potrzeby fizjologiczne człowieka,
- reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia swojego lub innej osoby, zna niektóre zagrożenia ze strony innych ludzi,
- wymienia i opisuje podstawowe grupy produktów żywnościowych (warzywa i owoce, nabiał itd.),
- ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia,
- opisuje piramidę żywienia i uzasadnia położenie poszczególnych produktów,
- ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych,
- zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze,
- zna termin witaminy i wymienia przykłady produktów, w których znajduje się ich szczególnie dużo,
- podaje przykłady, w jaki sposób można przechowywać żywność (mrożenie, kiszenie),
- opowiada w jaki sposób można w domu przygotować dżem, jakie są etapy przygotowania chleba („od ziarenka do bochenka”),
- przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia – wykonuje kanapki lub sałatkę warzywną,
- potrafi samodzielnie określić stan pogody w danym dniu i zanotować obserwacje w kalendarzu pogody, ubiera się odpowiednio do stanu pogody,
- orientuje się, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu lub w telewizji,
- rozróżnia wybrane, podstawowe znaki drogowe,
- stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w miejscach publicznych,
- orientuje się, że trudne warunki drogowe i atmosferyczne (oblodzenie, zmrok, śnieg) mogą ograniczać bezpieczeństwo pieszych,
- przestrzega zasad zachowania się w środkach publicznego transportu zbiorowego,
- stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, domu i na dworze, w tym: stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku, wie jak postępować w przypadku samodzielnego pozostania w domu lub kontaktu z nieznajomymi,
- wie jakie niebezpieczeństwa mogą zagrażać turystom w górach oraz na plaży,
- rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą,
- ma świadomość istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego takich jak np. huragan, burza, silne promieniowanie słoneczne oraz ich następstwa: powódź, pożar,
- określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach,
- zna niebezpieczeństwa grożące ze strony roślin (zatrucia),
- wymienia przykłady pospolitych grzybów jadalnych i trujących,
- wie, że niektóre zwierzęta mogą być groźne dla człowieka (np. zwierzęta chore, chroniące swoje młode),
- ma świadomość obecności nieprawdziwych informacji, np. w przestrzeni wirtualnej,

- sprawdza informacje, zadając pytania nauczycielowi, rodzicom, policjantowi, straży miejskiej,
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń cyfrowych,
- rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami,
- ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka, wymienia przykłady pozytywnego znaczenia technologii w życiu człowieka (w tym opisuje działanie katalogu elektronicznego w bibliotece).

3. Osiągnięcia w zakresie rozumienia przestrzeni geograficznej:

- określa położenie swojej miejscowości,
- podaje status administracyjny własnej miejscowości (wieś, miasto),
- opisuje charakterystyczne elementy przyrody,
- opisuje charakterystyczne miejsca wybranego obszaru w Polsce (np. okolicy zamieszkania),
- wskazuje na mapie fizycznej Polski jej granice, góry (w tym Tatry, Baranią Górę), morze, rzeki (Wisłę wraz ze źródłem i ujściem, Odrę, oraz rzekę najbliższą miejscowości), wybrane miasta (swoją miejscowość, Warszawę, Gdańsk, Kraków, Toruń, Wieliczkę),
- rozpoznaje i opisuje typowe krajobrazy Polski (krajobraz nizinny, nadmorski, górski; oraz miejski, przemysłowy, rolniczy),
- wymienia i opisuje wybrane bogactwa naturalne Polski (sól, węgiel),
- zna nazwy głównych kierunków geograficznych,
- przy pomocy dorosłego odszukuje na mapie wybrane miejsce (np. cel wakacji),
- wymienia nazwę stolicy Polski, opisuje wygląd herbu,
- opisuje charakterystyczne obiekty Warszawy, a także Krakowa i Zakopanego,
- wyjaśnia znaczenie stolicy dla całego kraju,
- przedstawia charakterystyczne dla Polski miejsca i tradycje z których ona słynie, m.in. opowiada o zabytkach Krakowa i Warszawy, najstarszej kopalni w Wieliczce, szczególnie cennych obszarach przyrodniczych,
- wie, że Polska znajduje się w Europie i należy do Unii Europejskiej,
- wskazuje na mapie kilka innych państw należących do niej,
- rozpoznaje flagę Unii Europejskiej,
- wymienia stany skupienia wody, nazywa procesy przejścia między nimi (parowanie, skraplanie, topnienie, zamarzanie),
- rozpoznaje podstawowe rodzaje opadów (w tym grad i mgła) oraz osadów atmosferycznych (rosa, szron),
- opisuje wędrówkę wody w przyrodzie,
- opisuje podstawowe cechy światła słonecznego i określa sposób jego obserwacji (odbicie np. w wodzie, cień, rozszczepienie – tęcza),
- zna kolejność pór roku,
- ma świadomość, iż pory roku i doby zależą od położenia Ziemi względem Słońca,
- potrafi wymienić różnice w pogodzie między poszczególnymi porami roku (m.in. nazywa związane z nimi zjawiska atmosferyczne),
- przedstawia położenie Ziemi w Układzie Słonecznym,
- podaje przykłady innych ciał niebieskich (planety, gwiazdy, Księżyc).

Edukacja plastyczna

1. Osiągnięcia w zakresie percepcji wizualnej, obserwacji i doświadczeń

- wyróżnianie w obrazach, ilustracjach, impresjach plastycznych, plakatach, na fotografiach:

- wyróżnia kształty obiektów – nadaje im nazwę i znaczenie, podaje części składowe, podobieństwa, różnice, cechy charakterystyczne części składowych,
- wyróżnia wielkości i proporcje, położenie i oddalenie pojedynczych obiektów i elementów złożonych, różnice w wyglądzie tego samego przedmiotu w zależności od położenia i zmiany stanowiska osoby patrzącej na obiekt,
- wyróżnia barwę, walor różnych barw, różnice walorowe w zakresie jednej barwy, fakturę,
- wyróżnia cechy charakterystyczne i indywidualne ludzi w zależności od wieku, płci, typu budowy, cechy charakterystyczne zwierząt, różnice w budowie, kształcie, ubarwieniu, sposobach poruszania się.

2. Osiągnięcia w zakresie działalności plastycznej i ekspresji twórczej:

- wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie,
- posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak kształt, barwa, faktura,
- wykonuje prace rysunkowe, malarskie i graficzne,
- rysuje kredką, kredą, ołówkiem, patykiem (płaskim i okrągłym), piórem, węglem, mazakiem,
- maluje farbami, tuszami przy użyciu pędzli (płaskich, okrągłych), palców, stempli,
- wydziera, wycina, składa, przylepia, wykorzystując gazetę, papier kolorowy, makulaturę, karton, ścinki tekstylne itp.,
- wypowiada się w różnych technikach, tworząc przestrzenne prace plastyczne (rzeźby w plastelinie, glinie, modelinie i in.),
- modeluje (lepi i konstruuje) z gliny, modeliny, plasteliny, mas papierowych i innych, z materiałów naturalnych i przemysłowych (np. szyszki, kasztany, żółędzie, patyki, kora, papier, bibuła, karton, folia metalowa, cienkie druciki, tworzywa, sznurki, opakowania itd.),
- odbija, powiela za pomocą: kalki, tuszu, farby, stempla wykonanego z ziemniaka, gumy, korka i innych tworzyw, a także przy pomocy prostych programów komputerowych,
- wykonuje prace, modele, rekwizyty (lalka, pacynka itp.), impresje plastyczne potrzebne do aktywności artystycznej, naukowej,
- wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania i przedstawienia uczuć, nastrojów, jako formy niespodzianki (np. prezent, zaproszenie),
- przedstawia zjawiska i wydarzenia z otaczającej rzeczywistości, realne i fantastyczne, uwzględniając możliwości ruchu ludzi i zwierząt, przedstawia obiekty indywidualne i sceny złożone, kolejne etapy zdarzeń,
- ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką,
- przedstawia sceny, sytuacje, zjawiska, przedmioty, odnosząc je do warunków dotyczących kształtu, wielkości, proporcji, relacji w przestrzeni, barw, faktury waloru czy kompozycji rytmicznej, symetrycznej, zamkniętej, otwartej,

- przedstawia nastroje, stany uczuciowe, własne i inspirowane przeżyciami, doświadczeniami, marzeniami, stanami pogody, porami roku, utworami literackimi, muzycznymi, filmami, świętami, ważnymi wydarzeniami itd.,
- tworzy przy użyciu prostej aplikacji komputerowej, np. plakaty, ulotki i inne wytwory,
- tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka,
- wykonuje prace i impresje plastyczne jako formy przekazania uczuć,
- umie korzystać z przekazów medialnych w zakresie pozyskiwania informacji o wybranych dziedzinach sztuki.

3. Osiągnięcia w zakresie recepcji sztuk plastycznych:

- rozpoznaje i nazywa dziedziny sztuk plastycznych, np. malarstwo, rzeźbę,
- nazywa dziedziny sztuki użytkowej, np. meblarstwo, architekturę, grafikę komputerową,
- wypowiada się na temat oglądanych dzieł sztuki plastycznej, przedmiotów, obiektów,
- rozpoznaje wybrane dzieła malarskie,
- rozpoznaje i nazywa podstawowe gatunki dzieł malarskich: pejzaż, portret,
- nazywa wybrane przykłady dzieł znanych artystów: malarzy, rzeźbiarzy, architektów z regionu swojego pochodzenia lub innych,
- wskazuje miejsca prezentacji sztuk plastycznych.

Edukacja techniczna

1. Osiągnięcia w zakresie organizacji pracy:

- dobiera odpowiednie materiały i narzędzia,
- posługuje się materiałami i narzędziami zgodnie z podanymi zasadami,
- umie stosować poznane narzędzia i materiały,
- organizuje pracę i planuje kolejne czynności,
- utrzymuje ład i porządek w swoim miejscu pracy (na stoliku, w sali zabaw, szatni),
- sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku,
- dba o estetykę prac i dobrą organizację warsztatu pracy,
- wyjaśnia znaczenie oraz konieczność zachowania ładu, porządku i dobrej organizacji pracy ze względów bezpieczeństwa,
- przedstawia własny pomysł rozwiązań technicznych w realizowanym projekcie,
- planuje i realizuje własne projekty/prace, zgodnie współdziała w zespole w czasie realizacji tych prac, wie, że dobra organizacja działania technicznego wymaga pracy indywidualnej i współpracy zespołowej,
- ocenia projekty/prace, wykorzystując poznane i zaakceptowane wartości: systematyczność działania, pracowitość, konsekwencję, gospodarność, oszczędność, umiarkowanie w odniesieniu do korzystania z czasu, materiałów, narzędzi i urządzeń,
- wykorzystuje urządzenia techniczne i technologie,
- zwraca uwagę na zdrowie i zachowanie bezpieczeństwa z uwzględnieniem selekcji informacji, wykonywania czynności użytecznych lub potrzebnych.

2. Osiągnięcia w zakresie znajomości informacji technicznej, materiałów i technologii wytwarzania:

- odczytuje podstawowe informacje techniczne i stosuje w działaniu sposoby użytkowania: materiału, narzędzi, urządzenia zgodnie z instrukcją, w tym multimedialną,

- umie obsługiwać urządzenia techniczne, stosując się do zasad podanych w instrukcjach obsługi, określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa lub trudna obsługa), ekonomicznych, estetycznych, wie, że wartość użytkowa urządzenia ma ważne znaczenie w czasie podejmowania decyzji o nabywaniu i stosowaniu,
- wie, jak wytworzono niektóre przedmioty codziennego użytku (meble, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego),
- rozpoznaje wybrane rodzaje maszyn i urządzeń,
- podaje przykłady znanych sobie urządzeń wytwórczych (narzędzia, przyrządy), transportowych (samochody, statki, samoloty), informatycznych (komputer, telefon komórkowy),
- wymienia różne rodzaje budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe i in.),
- zna wybrane rodzaje urządzeń elektrycznych (np. latarka, elektryczna szczotka do zębów),
- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne z zastosowaniem połączeń nierozłącznych: sklejana klejem, wiązania lub zszywania zszywkami, sklepania taśmą itp. lub połączeń rozłącznych: spinania spinaczami biurowymi, wiązania sznurkiem lub wstążką ozdobną,
- wykonuje przedmioty użytkowe, w tym dekoracyjne i modele techniczne bez użycia kleju, taśm, zszywek, np. wybrane modele technik origami, modele kartonowe wycinane,
- stosuje poznaną technologię przy wykonywaniu przedmiotów użytkowych lub montowaniu wybranych modeli urządzeń technicznych,
- wykonuje przedmiot/model/pracę według własnego planu i opracowanego sposobu działania.

Edukacja informatyczna

1. Osiągnięcia w zakresie rozumienia, analizowania i rozwiązywania problemów:

- układa w logicznym porządku obrazki, sekwencje elementów,
- rozwiązuje zadania i łamigłówki logiczne,
- odczytuje i układa w logicznym porządku tekstowe instrukcje np. przepisy kulinarne, instrukcje do gier,
- określa cechy wspólne dla różnych typów zachowań np. ruchu,
- tworzy sekwencje poleceń na potrzeby sterowania obiektem.

2. Osiągnięcia w zakresie programowania i rozwiązywania problemów z wykorzystaniem komputera i innych urządzeń cyfrowych:

- tworzy proste animacje w oparciu o zmiany kostiumów w programie Scratch,
- tworzy ciągi poleceń służące do narysowania określonego kształtu, zawierające proste iteracje (np. kwadrat, prostokąt),
- tworzy sekwencje poleceń sterujące ruchem obiektu na ekranie,
- zaznacza, kopiuje i wkleja elementy obrazu w edytorze grafiki i edytorze tekstu,
- tworzy nowe barwy korzystając z edytora kolorów w edytorze grafiki,
- łączy obrazy z edytora grafiki z tekstem w edytorze tekstu,
- rozwija umiejętność pisanie na klawiaturze,
- tworzy proste dokumenty tekstowe w edytorze, stosuje proste formatowanie tekstu,

- zapisuje efekty swojej pracy we wskazanym miejscu,
- korzysta ze wskazanych stron internetowych – np. scratch.mit.edu, code.org.

3. Osiągnięcia w zakresie posługiwania się komputerem, urządzeniami cyfrowymi i sieciami komputerowymi:

- uruchamia i wyłącza aplikacje komputerowe,
- tworzy foldery w sieci, poprawnie je nazywa i zapisuje w nich efekty swojej pracy,
- uruchamia przeglądarkę internetową, prawidłowo wpisuje adres strony,
- kojarzy działanie z efektami pracy komputera z oprogramowaniem.

4. Osiągnięcia w zakresie rozwijania kompetencji społecznych:

- współpracuje z innymi uczniami tworząc proste programy w programie Scratch.

5. Osiągnięcia w zakresie przestrzegania prawa i zasad bezpieczeństwa:

- posługuje się udostępnioną mu technologią zgodnie z ustalonymi zasadami,
- zna zasady bezpiecznej pracy w Internecie,
- rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania związane z pracą przy komputerze w pracowni komputerowej oraz w domu,
- wie, że praca długotrwała przy komputerze męczy wzrok, może powodować bóle głowy, a bardzo rozciągnięta w czasie różne schorzenia, w tym skrzywienie kręgosłupa.

Edukacja muzyczna

1. Osiągnięcia w zakresie słuchania muzyki:

- świadomie i aktywnie słucha muzyki, potem wyraża swoje doznania werbalnie i niewerbalnie,
- rozpoznaje różne rodzaje muzyki na podstawie jej nastroju, tempa i innych elementów,
- dostrzega różnice charakteru słuchanej muzyki,
- odróżnia podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, wysokość dźwięku, tempo, dynamikę),
- rozpoznaje brzmienie trąbki, skrzypiec, kontrabas,
- rozpoznaje i nazywa różne źródła dźwięku,
- uczestniczy w koncertach muzycznych w szkole i poza nią,
- kulturalnie zachowuje się na koncercie,
- przyjmuje właściwą postawę podczas słuchania hymnu narodowego.

2. Osiągnięcia w zakresie ekspresji muzycznej. Śpiew:

- powtarza proste melodie i zestawy głosek i sylab, naśladuje odgłosy zwierząt,
- śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru,
- wykonuje śpiewanki i rymowanki tematyczne.

3. Improvizacja ruchowa, rytmika i taniec:

- wyraża nastrój i charakter muzyki, pływając i tańcząc,
- reaguje na zmianę tempa i dynamiki, realizuje proste tematy rytmiczne,
- wyraża swe doznania związane z poznawanymi utworami muzycznymi i ilustruje je za pomocą obrazów, ruchu i słów,
- zna i tańczy kroki, figury polki i trojaka.

4. Gra na instrumentach muzycznych:

- odtwarza proste rytmy i schematy rytmiczne na instrumentach perkusyjnych,
- gra proste melodie i akompaniamenty na dzwonkach lub na flecie,
- wykonuje proste ilustracje instrumentalne do podanych tekstów i obrazów,

- improwizuje na instrumentach muzycznych według ustalonych zasad.

5. Osiągnięcia w zakresie znajomości form zapisu dźwięku:

- wie, że muzykę można zapisać i odczytać,
- rozpoznaje i nazywa niektóre znaki notacji muzycznej (oznaczenia metrum, klucz wiolinowy, półnuty, ćwierćnuty i odpowiadające im pauzy),
- wie, że muzykę można zapisać i odtworzyć za pomocą takich urządzeń jak: magnetofon, dyktafon, komputer.

Wychowanie fizyczne

1. Osiągnięcia w zakresie utrzymania higieny osobistej i zdrowia:

- utrzymuje w czystości ręce i całe ciało, przebiera się przed zajęciami ruchowymi i po ich zakończeniu, wykonuje te czynności samodzielnie i w stosownym momencie,
- dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych na świeżym powietrzu do rodzaju pogody i pory roku (nakrycie głowy – słońce, lekki mróz itp.),
- dostosowuje strój w trakcie zajęć ruchowych w pomieszczeniu do panujących tam warunków,
- wyjaśnia znaczenie ruchu w procesie utrzymania zdrowia,
- przygotowuje we właściwych sytuacjach i w odpowiedni sposób swoje ciało do wykonywania ruchu, np. pływania, kilkugodzinnej wycieczki, wędrówki itp.,
- ma świadomość znaczenia systematyczności i wytrwałości w wykonywaniu ćwiczeń – uznaje, że każdy człowiek ma inne możliwości w zakresie sprawności fizycznej,
- akceptuje sytuację dzieci, które z uwagi na chorobę nie mogą być sprawne w każdej formie ruchu,
- wyraża zrozumienie i empatię poprzez zachowanie wyprowadzone z tych wartości.

2. Osiągnięcia w zakresie sprawności motorycznych:

- przyjmuje podstawowe pozycje do ćwiczeń: postawa zasadnicza, rozkrok, wykrok, zakrok, stanie na jednej nodze, klęk podparty, przysiad podparty, podpór przodem, podpór tyłem, siad klęczny, skrzyżny, skulony, prosty,
- wykonuje skłony, skrętoskłony,
- pokonuje w biegu przeszkody naturalne i sztuczne,
- biega z wysokim unoszeniem kolan,
- biega w połączeniu ze skokiem,
- biega z przenoszeniem przyborów, np. piłki, pałeczki,
- biega z rzutem do celu ruchomego i nieruchomego,
- biega w różnym tempie,
- realizuje marszobieg,
- wykonuje samodzielnie rozgrzewkę podczas truchtu,
- rzuca i podaje jedną ręką piłką małą i dużą w miejscu i w ruchu,
- rzuca oburącz do przodu, znad głowy, piłką małą i dużą, toczy i kozłuje piłkę,
- rzuca małymi przyborami na odległość i do celu,
- skacze na jednej nodze i obunóż ze zmianą tempa, kierunku, pozycji ciała,
- skacze w dal dowolnym sposobem,
- skacze przez skakankę,
- podnosi i przenosi przybory,
- wykonuje przeskok zawrotny przez ławeczkę, naskoski z zeskoki, skoki zajęcze,

- wykonuje skłony, skrętoskłony,
 - wykonuje przetoczenie, czołganie, podciąganie,
 - wykonuje czworakowanie ze zmianą kierunku i tempa ruchu,
 - wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru i z przyborem, np. na ławeczce gimnastycznej,
 - wspina się, np. na drabinkach,
 - mocuje się w parach w pozycjach niskich i wysokich,
 - wykonuje próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa,
 - współpracuje z partnerem i całym zespołem podczas zadań gimnastycznych,
 - samodzielnie wykonuje ćwiczenia prowadzące do zapobiegania wad postawy.
- #### **3. Osiągnięcia w zakresie różnych form rekreacyjno-sportowych:**
- bierze udział w zespołowych zabawach ruchowych, minigrach i grach terenowych, zawodach sportowych,
 - reaguje ruchem na zmiany rytmu, tempa i głośności (zabawy orientacyjno-porządkowe z zastosowaniem sygnałów dźwiękowych),
 - respektuje i podporządkowuje się decyzjom sędziego,
 - organizuje zespołową zabawę lub grę ruchową z wykorzystaniem przyboru lub bez,
 - zachowuje powściągliwość w ocenie sprawności fizycznej kolegów i koleżanek – uczestników zabawy,
 - respektuje ich prawo do indywidualnego tempa rozwoju,
 - radzi sobie w sytuacji przegranej i akceptuje zwycięstwo np. drużyny przeciwnej,
 - gratuluje drużynie zwycięskiej sukcesu,
 - respektuje przepisy, reguły zabaw zespołowych, gier ruchowych i sportowych,
 - respektuje przepisy ruchu drogowego w odniesieniu do pieszych, rowerzystów, rolkarzy, biegaczy i innych osób, których poruszanie się w miejscu publicznym może tworzyć zagrożenie bezpieczeństwa,
 - uczestniczy w zabawach i grach zespołowych z wykorzystaniem różnych rodzajów piłek, np. ringo, mini-koszykówka, mini-siatkówka, mini-piłka ręczna i nożna,
 - potrafi wykonać prawidłowo elementy charakterystyczne dla tych gier: rzuty ringiem, piłką do kolegi, oburącz stojąc lub w biegu, elementy kozłowania stojąc lub w biegu, rzucanka siatkarska itd.,
 - układa zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy,
 - układa niekonwencjonalne zespołowe zabawy ruchowe i w nich uczestniczy, np. wyścig olbrzymów – czworakowanie w dużych butach, wyścig klaunów – wędrówka pary uczniów połączonych szarfą itp.,
 - ma świadomość, iż sukces w takiej zabawie odnosi się dzięki sprawności, zaradności i współdziałaniu,
 - jeździ na dostępnym sprzęcie sportowym, np. na hulajnodze, rolkach, deskorolce, rowerze, sankach, łyżwach.